Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

4. května 2017 *

„Řízení o předběžné otázce — Článek 56 SFEU — Volný pohyb služeb — Poskytování péče o dutinu ústní a zuby — Vnitrostátní právní úprava, která absolutně zakazuje reklamu na služby péče o dutinu ústní a zuby — Existence přeshraničního prvku — Ochrana veřejného zdraví — Proporcionalita — Směrnice 2000/31/ES — Služba informační společnosti — Reklama uváděná prostřednictvím internetové stránky — Příslušník regulovaného povolání — Profesní předpisy — Směrnice 2005/29/ES — Nekalé obchodní praktiky — Vnitrostátní právní předpisy týkající se zdraví — Vnitrostátní právní předpisy upravující regulovaná povolání“

Ve věci C-339/15,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel, strafzaken (nizozemskojazyčný soud prvního stupně v Bruselu, trestní věci, Belgie) ze dne 18. června 2015, došlým Soudnímu dvoru dne 7. července 2015, v trestním řízení vedeném proti

Lucu Vanderborghtovi,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení L. Bay Larsen (zpravodaj), předseda senátu, M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan a D. Šváby, soudci,

generální advokát: Y. Bot,

vedoucí soudní kanceláře: V. Tourrès, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 7. července 2016,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Luca Vanderborghta S. Callensem, M. Verhaegem a L. Boddez, advocaten,

— za Verbond der Vlaamse Tandartsen VZW N. Van Ranst a V. Vanpeteghem, advocaten,

— za belgickou vládu C. Pochet, J. Van Holm a J.-C. Halleuxem, jako zmocněnci, ve spolupráci s A. Fromontem a L. Van den Holem, advocaten,

— za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s W. Ferrante, avvocato dello Stato,

— za polskou vládu B. Majczynou, jako zmocněncem,

* Jednací jazyk: nizozemština.

— za Evropskou komisi D. Roussanovem a F. Wilmanem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 8. září 2016,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 49 a 56 SFEU, výkladu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách) (Úř. věst. 2005, L 149, s. 22), a výkladu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu („směrnice o elektronickém obchodu“) (Úř. věst. 2000, L 178, s. 1; Zvl. vyd. 13/25, s. 399).

2 Tato žádost byla podána v rámci trestního řízení zahájeného proti Lucu Vanderborghtovi, zubnímu lékaři usazenému v Belgii, který je stíhán za porušení vnitrostátního právního předpisu, který zakazuje veškerou reklamu na poskytování péče o dutinu ústní a zuby.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 92/51/EHS

3 V článku 1 směrnice Rady 92/51/EHS ze dne 18. června 1992 o druhém obecném systému pro uznávání odborného vzdělávání a přípravy, kterou se doplňuje směrnice 89/48/EHS (Úř. věst. 1992, L 209, s. 25; Zvl. vyd. 05/02, s. 47), se stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[…]

f) *regulovanou odbornou činností* odborná činnost, u níž jsou přístup k ní nebo její výkon nebo jeden ze způsobů jejího výkonu v členském státě vyhrazeny přímo nebo nepřímo na základě právních a správních předpisů držitelům dokladu o vzdělání a odborné přípravě či osvědčení způsobilosti. […]

[…]“

Směrnice 98/34/ES

4 Podle článku 1 bodu 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti (Úř. věst. 1998, L 204, s. 37; Zvl. vyd. 13/20, s. 337), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/48/ES ze dne 20. července 1998 (Úř. věst. 1998, L 217, s. 18; Zvl. vyd. 13/21, s. 8) (dále jen „směrnice 98/34“), se pojmem „služba“ rozumí:

„jakákoli služba informační společnosti, tj. každá služba poskytovaná zpravidla za úplatu, na dálku, elektronicky a na individuální žádost příjemce služeb.

Pro účely této definice se rozumí:

— ‚službou poskytovanou na dálku‘ služba poskytovaná bez současné přítomnosti stran,

— ‚službou poskytovanou elektronicky‘ služba odeslaná z výchozího místa a přijatá v místě jejího určení prostřednictvím elektronického zařízení pro zpracování a uchovávání dat (včetně digitální komprese) a jako celek odeslaná, přenesená nebo přijatá drátově, rádiově, opticky nebo jinými elektromagnetickými prostředky,

— ‚službou na individuální žádost příjemce služeb‘ služba poskytovaná přenosem dat na individuální žádost.

[…]“

Směrnice 2000/31

5 V bodě 18 odůvodnění směrnice 2000/31 se uvádí:

„Služby informační společnosti zahrnují širokou škálu hospodářských činností, které probíhají on-line. […] Služby informační společnosti se neomezují výhradně na služby umožňující uzavírání smluv on-line, ale vztahují se rovněž, pokud jde o hospodářskou činnost, na služby, které nehradí ti, kdo je přijímají, jako např. služby poskytující informace on-line nebo obchodní sdělení […]. Činnosti, které pro svou povahu nelze vykonávat na dálku a elektronickou cestou, jako povinná účetní kontrola společnosti nebo lékařská konzultace vyžadující fyzické vyšetření pacienta, nejsou službami informační společnosti.“

6 V článku 2 této směrnice, nadepsaném „Definice“, se stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

a) ‚službami informační společnosti‘ služby ve smyslu čl. 1 odst. 2 směrnice [98/34];

[…]

f) ‚obchodním sdělením‘ všechny formy sdělení určeného k přímé či nepřímé podpoře zboží či služeb nebo obrazu podniku, organizace nebo osoby, která je činná v oblasti obchodu, průmyslu, řemesel nebo vykonává regulované povolání. […]

[…]

g) ‚regulovaným povoláním' všechna povolání ve smyslu čl. 1 písm. d) směrnice Rady 89/48/EHS ze dne 21. prosince 1988 o obecném systému pro uznávání vysokoškolských diplomů vydaných po ukončení nejméně tříletého odborného vzdělávání a přípravy […] nebo ve smyslu čl. 1 písm. f) směrnice [92/51] […];

[…]"

7 Odstavce 1 a 2 článku 8 uvedené směrnice, nadepsaného „Regulovaná povolání", znějí takto:

„1. Členské státy zajistí, aby používání obchodních sdělení, která jsou součástí služby informační společnosti nabízené příslušníkem regulovaného povolání nebo která tuto službu představují, bylo povoleno s výhradou dodržování profesních předpisů upravujících zejména nezávislost, důstojnost a čest povolání, jakož i profesní tajemství a poctivý přístup k zákazníkům a ostatním členům daného povolání.

2. Aniž je dotčena autonomie profesních subjektů a sdružení, členské státy a Komise podporují profesní sdružení a subjekty, aby na úrovni Společenství vypracovaly kodexy chování, a upřesnily tak druh informací, které lze poskytovat v souladu s pravidly uvedenými v odstavci 1 pro účely obchodních sdělení."

Směrnice 2005/29

8 V bodě 9 odůvodnění směrnice 2005/29 se uvádí:

„Touto směrnicí není dotčeno uplatňování individuálních nároků, které vznášejí osoby poškozené nekalými obchodními praktikami. Rovněž jí nejsou dotčena pravidla Společenství a vnitrostátní pravidla […] zdravotní nezávadnosti a bezpečnosti produktů. Členské státy tak budou moci zachovat nebo zavést omezení a zákazy obchodních praktik z důvodu ochrany zdraví a bezpečnosti spotřebitelů na svém území bez ohledu na sídlo obchodníka, například ve vztahu k alkoholu, tabáku nebo léčivům. […]"

9 V článku 2 této směrnice, nadepsaném „Definice", se stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[…]

c) ‚produktem' zboží nebo služby včetně nemovitosti, práva a závazku;

d) ‚obchodními praktikami vůči spotřebiteli' (dále také jen ‚obchodní praktiky') jednání, opomenutí, chování nebo prohlášení, obchodní komunikace včetně reklamy a uvedení na trh ze strany obchodníka přímo související s propagací, prodejem nebo dodáním produktu spotřebiteli;

[…]"

10 V článku 3 uvedené směrnice se stanoví:

„1. Tato směrnice se vztahuje na nekalé obchodní praktiky vůči spotřebitelům, jak je stanoveno v článku 5, před obchodní transakcí týkající se produktu, v jejím průběhu a po ní.

[…]

3. Touto směrnicí nejsou dotčena pravidla Společenství ani vnitrostátní pravidla týkající se zdravotní nezávadnosti a bezpečnosti produktů.

[…]

8. Touto směrnicí nejsou dotčeny žádné podmínky pro usazování nebo režimy vydávání osvědčení ani deontologické kodexy chování nebo jiná zvláštní pravidla, která se vztahují na regulované profese v zájmu udržování vysokých profesních standardů osobami vykonávajícími tyto profese a které mohou členské státy v souladu s právem Společenství osobám vykonávajícím tyto profese uložit.

[…]“

Belgické právo

11 V článku 8d Koninklijk Besluit houdende reglement op de beoefening van de tandheelkunde (královská vyhláška o provozování zubního lékařství) ze dne 1. června 1934 (*Belgisch Staatsblad* ze dne 7. června 1934, s. 3220) se stanoví:

„K informování veřejnosti smí být na budově, v níž kvalifikovaná osoba provozuje zubní praxi […], umístěn pouze nápis nebo tabulka malých rozměrů a nenápadného vzhledu, nesoucí jméno lékaře, případně i jeho zákonnou kvalifikaci, ordinační dny a hodiny, název podniku nebo zařízení poskytujícího péči, v jehož rámci vykonává svou profesní činnost; smí na ní být uvedena i stomatologická specializace vykonávaná tímto zubním lékařem: operativní stomatologie, protetická stomatologie, ortodoncie, stomatochirurgie.

[…]“

12 Článek 1 Wet betreffende de publiciteit inzake tandverzorging (zákon o reklamě v oblasti zubní péče) ze dne 15. dubna 1958 (*Belgisch Staatsblad* ze dne 5. května 1958, s. 3542) zní takto:

„Nikdo nemůže využívat přímo nebo nepřímo jakoukoli reklamu za účelem léčení chorob, poruch nebo anomálií ústní dutiny nebo zubů osobou kvalifikovanou nebo nekvalifikovanou, v Belgii nebo v zahraničí, zejména prostřednictvím výloh nebo vývěsních štítů, nápisů nebo tabulek způsobilých uvést v omyl ohledně legality inzerované činnosti, prospektů, oběžníků, letáků a brožur, v tisku, vysílání a v kině […]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

13 Luc Vanderborght vykonával v době, kdy nastaly skutkové okolnosti, kvůli nimž bylo zahájeno jeho trestní stíhání, praxi zubního lékaře v Opwijk (Belgie). Toto trestní stíhání jeho osoby bylo zahájeno z toho důvodu, že minimálně v období od března 2003 do ledna 2014 měl uvádět reklamu na poskytování zubní péče v rozporu s belgickým právem.

14 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že L. Vanderborght umístil třístranný vývěsní štít, na kterém bylo uvedeno jeho jméno, skutečnost, že vykonává povolání zubního lékaře, adresa jeho internetové stránky a telefonní číslo jeho ordinace.

15 Kromě toho vytvořil L. Vanderborght internetovou stránku, jejímž účelem bylo informovat pacienty o různých druzích léčby, kterou poskytuje ve své ordinaci. Konečně zveřejnil několik inzerátů v místních denících.

16 Trestní stíhání bylo zahájeno v návaznosti na stížnost podanou profesním sdružením Verbond der Vlaamse Tandartsen VZW.

17 Dne 6. února 2014 požádalo státní zastupitelství o postoupení stíhání L. Vanderborghta k trestnímu soudu. Usnesením senátu ze dne 25. března 2014 bylo jeho stíhání postoupeno Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel, strafzaken (nizozemskojazyčný soud prvního stupně v Bruselu, trestní věci, Belgie).

18 V řízení před předkládajícím soudem L. Vanderborght tvrdí, že článek 1 zákona ze dne 15. dubna 1958 o reklamě v oblasti zubní péče, který absolutně zakazuje veškerou reklamu na péči o dutinu ústní a zuby, a článek 8d královské vyhlášky ze dne 1. června 1934 o provozování zubního lékařství, který stanovuje určité požadavky na diskrétnost vývěsních štítů zubních ordinací, jsou v rozporu s unijním právem, a zejména se směrnicemi 2005/29 a 2000/31, jakož i s články 49 a 56 SFEU.

19 Předkládající soud má za to, že původní řízení má přeshraniční rozměr, a opírá se přitom mimo jiné o informace, z nichž vyplývá, že L. Vanderborght šíří reklamu na internetu, čímž může oslovovat pacienty z jiných členských států, a poskytuje péči části klientely, která pochází z jiných členských států.

20 Za těchto okolností se Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel, strafzaken (nizozemskojazyčný soud prvního stupně v Bruselu, trestní věci) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být směrnice 2005/29 vykládána v tom smyslu, že brání takovému vnitrostátnímu právnímu předpisu, jako je článek 1 zákona ze dne 15. dubna 1958 o reklamě v oblasti zubní péče, který absolutně zakazuje veškerou reklamu na péči o dutinu ústní a zuby, bez ohledu na jejího původce?

2) Musí být zákaz reklamy na péči o dutinu ústní a zuby považován za ‚ustanovení týkající se zdravotní nezávadnosti a bezpečnosti produktů' ve smyslu čl. 3 odst. 3 směrnice 2005/29?

3) Musí být směrnice 2005/29 vykládána v tom smyslu, že brání takovému vnitrostátnímu ustanovení, jako je článek 8d královské vyhlášky ze dne 1. června 1934 o provozování zubního lékařství, v němž je zevrubně popsáno, jakým požadavkům na diskrétnost musí odpovídat vývěsní štít ordinace zubního lékaře?

4) Musí být směrnice 2000/31 vykládána v tom smyslu, že brání takovému vnitrostátnímu právnímu předpisu, jako je článek 1 zákona ze dne 15. dubna 1958 o reklamě v oblasti zubní péče, který absolutně zakazuje veškerou reklamu na péči o ústní dutinu a zuby, bez ohledu na jejího původce, včetně elektronické reklamy (internetové stránky)?

5) Jak je třeba vykládat pojem ‚služby informační společnosti', jak je definován v čl. 2 písm. a) směrnice 2000/31, který odkazuje na čl. 1 odst. 2 směrnice 98/34?

6) Musí být články 49 a 56 SFEU vykládány v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená v původním řízení, která k ochraně veřejného zdraví ukládá úplný zákaz reklamy na zubní péči?"

K předběžným otázkám

K první až třetí otázce

21 Podstatou první až třetí otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda musí být směrnice 2005/29 vykládána v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která chrání veřejné zdraví a důstojnost profese zubního lékaře jednak tím, že všeobecně a absolutně zakazuje veškerou reklamu na poskytování péče o dutinu ústní a zuby, a jednak tím, že stanoví určité požadavky na diskrétnost vývěsních štítů ordinací zubních lékařů.

22 Za účelem zodpovězení těchto otázek je nejprve třeba určit, zda reklamy, které jsou předmětem zákazu dotčeného v původním řízení, jsou obchodní praktikou ve smyslu čl. 2 písm. d) směrnice 2005/29, a podléhají tudíž pravidlům stanoveným touto směrnicí (obdobně viz rozsudek ze dne 9. listopadu 2010, Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, C-540/08, EU:C:2010:660, bod 16).

23 V tomto ohledu je třeba uvést, že čl. 2 písm. d) této směrnice definuje pomocí zvláště široké formulace pojem „obchodní praktika“ jako „jednání, opomenutí, chování nebo prohlášení, obchodní komunikac[i] včetně reklamy a uvedení na trh ze strany obchodníka přímo související s propagací, prodejem nebo dodáním produktu spotřebiteli“ (rozsudek ze dne 9. listopadu 2010, Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, C-540/08, EU:C:2010:660, bod 17).

24 Dále pak podle čl. 2 písm. c) uvedené směrnice zahrnuje pojem „produkt“ veškeré zboží nebo služby.

25 Z toho vyplývá, že taková reklama na služby péče o dutinu ústní a zuby, jaká je dotčena ve věci původním řízení, bez ohledu na to, zda je šířena v novinových denících, na internetu či prostřednictvím vývěsního štítu, je „obchodní praktikou“ ve smyslu směrnice 2005/29.

26 Nicméně podle čl. 3 odst. 3 této směrnice nejsou použitím směrnice dotčena ustanovení unijního práva ani ustanovení vnitrostátního práva týkající se zdravotní nezávadnosti a bezpečnosti produktů.

27 Dále je třeba uvést, že v čl. 3 odst. 8 uvedené směrnice se stanoví, že touto směrnicí nejsou dotčeny deontologické kodexy chování ani jiná zvláštní pravidla, která se vztahují na regulované profese v zájmu udržování vysokých profesních standardů osobami vykonávajícími tyto profese a které mohou členské státy v souladu s unijním právem osobám vykonávajícím tyto profese uložit.

28 Z tohoto ustanovení proto vyplývá, že směrnicí 2005/29 nemají být dotčeny vnitrostátní právní předpisy týkající se zdravotní nezávadnosti a bezpečnosti produktů nebo zvláštní ustanovení, která se vztahují na regulované profese.

29 Z předkládacího rozhodnutí přitom vyplývá, že vnitrostátní právní předpisy dotčené ve věci v původním řízení, tj. článek 1 zákona ze dne 15. dubna 1958 o reklamě v oblasti zubní péče a článek 8d královské vyhlášky ze dne 1. června 1934 o provozování zubního lékařství, zajišťují v případě prvního z uvedených přepisů ochranu veřejného zdraví a v případě druhého z nich důstojnost profese zubního lékaře, takže se na ně vztahuje čl. 3 odst. 3 a 8 směrnice 2005/29.

30 Vzhledem k výše uvedenému je třeba na první až třetí otázku odpovědět tak, že směrnice 2005/29 musí být vykládána v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která chrání veřejné zdraví a důstojnost profese zubního lékaře jednak tím, že všeobecně a absolutně zakazuje veškerou reklamu na poskytování péče o dutinu ústní a zuby, a jednak tím, že stanoví určité požadavky na diskrétnost vývěsních štítů ordinací zubních lékařů.

Ke čtvrté a páté otázce

31 Podstatou čtvrté a páté otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda musí být směrnice 2000/31 vykládána v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která všeobecně a absolutně zakazuje veškerou reklamu na poskytování péče o dutinu ústní a zuby, když zakazuje všechny elektronické formy obchodního sdělení, včetně sdělení uváděného prostřednictvím internetové stránky vytvořené zubním lékařem.

32 V této souvislosti je třeba uvést, že v čl. 8 odst. 1 této směrnice je stanovena zásada, podle které mají členské státy povinnost zajistit, aby bylo povoleno používání obchodních sdělení, která jsou součástí služby informační společnosti nabízené příslušníkem regulovaného povolání nebo která tuto službu představují.

33 Z článku 2 písm. g) směrnice 2000/31 ve spojení s čl. 1 písm. f) směrnice 92/51, na který odkazuje prvně uvedené ustanovení, vyplývá, že „regulovaným povoláním“ je třeba rozumět zejména odbornou činnost, u níž jsou přístup k ní nebo její výkon vyhrazeny na základě právních a správních předpisů držitelům dokladu o vzdělání a odborné přípravě či osvědčení způsobilosti.

34 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že povolání zubního lékaře je v Belgii regulovaným povoláním ve smyslu čl. 2 písm. g) směrnice 2000/31.

35 Kromě toho podle čl. 2 písm. a) směrnice 2000/31 ve spojení s čl. 1 bodem 2 směrnice 98/34 pojem „služby informační společnosti“ zahrnuje „každou službu poskytovanou zpravidla za úplatu, na dálku, elektronicky a na individuální žádost příjemce služeb“.

36 V bodě 18 odůvodnění směrnice 2000/31 je upřesněno, že pojem „služby informační společnosti“ zahrnuje širokou škálu hospodářských činností, které probíhají on-line, a že se neomezuje výhradně na služby umožňující uzavírání smluv on-line, ale vztahuje se rovněž, pokud jde o hospodářskou činnost, na služby, které nehradí ti, kdo je přijímají, jako např. služby poskytující informace on-line nebo obchodní sdělení.

37 Za těchto okolností je třeba mít za to, že reklama on-line může být službou informační společnosti ve smyslu směrnice 2000/31 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. září 2016, Mc Fadden, C-484/14, EU:C:2016:689, body 41 a 42).

38 Kromě toho je v čl. 2 písm. f) této směrnice upřesněno, že se pojem „obchodní sdělení“ vztahuje mimo jiné na všechny formy sdělení určeného k přímé či nepřímé podpoře služeb osoby, která vykonává regulované povolání.

39 Z toho vyplývá, že reklama na poskytování péče o dutinu ústní a zuby, která je sdělována prostřednictvím internetové stránky vytvořené příslušníkem regulovaného povolání, je ve smyslu článku 8 směrnice 2000/31 obchodním sdělením, které je součástí služby informační společnosti nebo které tuto službu představuje.

40 Je tedy třeba mít za to, že toto ustanovení ukládá členským státům, jak uvedl generální advokát v bodě 50 svého stanoviska, povinnost zajistit, aby taková obchodní sdělení byla v zásadě povolena.

41 V této souvislosti je třeba uvést, že opačný výklad, který navrhuje Evropská komise, podle kterého se toto ustanovení vztahuje výlučně na reklamu poskytovanou příslušníkem regulovaného povolání, pokud tento příslušník vystupuje jako poskytovatel reklamy on-line, nelze přijmout, jelikož by takovým výkladem byl nepřiměřeně zúžen rozsah působnosti uvedeného ustanovení.

42 Je totiž třeba připomenout, že cílem čl. 8 odst. 1 směrnice 2000/31 je umožnit příslušníkům regulovaného povolání, aby používali služby informační společnosti za účelem podpory svých činností.

43 Z tohoto ustanovení nicméně vyplývá, že taková obchodní sdělení, jaká jsou uvedena v bodě 39 tohoto rozsudku, mohou být povolena jen za podmínky, že budou dodržovány profesní předpisy upravující zejména nezávislost, důstojnost a čest povolání, jakož i profesní tajemství a poctivý přístup k zákazníkům a ostatním členům daného povolání.

44 Profesní předpisy, na které odkazuje uvedené ustanovení, ovšem nemohou, nemají-li uvedené ustanovení zbavovat jeho užitečného účinku a bránit uskutečnění cíle sledovaného unijním normotvůrcem, zakazovat všeobecně a absolutně veškeré formy reklamy on-line, jejímž účelem je podpora činnosti osoby vykonávající regulované povolání.

45 Tento výklad je podpořen skutečností, že se v čl. 8 odst. 2 směrnice 2000/31 stanoví, že členské státy a Komise podporují vypracovávání kodexů chování, jejichž účelem není tento druh reklamy zakázat, ale spíše upřesnit informace, které mohou být v souladu s profesními předpisy poskytovány za účelem obchodních sdělení.

46 Z toho vyplývá, že obsah a forma obchodních sdělení, na která odkazuje čl. 8 odst. 1 směrnice 2000/31, sice mohou být platně omezeny profesními předpisy, avšak takovéto předpisy nemohou obsahovat všeobecný a absolutní zákaz veškerých sdělení tohoto typu.

47 Tato úvaha platí rovněž stran takové vnitrostátní právní úpravy, jaká je dotčena ve věci v původním řízení, jež se vztahuje pouze na zubní lékaře.

48 Je totiž třeba uvést, že unijní normotvůrce nevyjmul regulovaná povolání ze zásady přípustnosti obchodních sdělení on-line, která je stanovena v čl. 8 odst. 1 směrnice 2000/31.

49 Proto platí, že byť toto ustanovení umožňuje zohlednit při vypracovávání příslušných profesních předpisů zvláštní povahu zdravotnických povolání, a to tím, že upravuje, v případě potřeby i velmi podrobně, formy a podmínky, které se uplatní na obchodní sdělení on-line, na která odkazuje uvedené ustanovení, mimo jiné, aby bylo zajištěno, že nebude narušena důvěra pacientů v tato povolání, nic to nemění na tom, že tyto profesní předpisy nemohou platně všeobecně a absolutně zakazovat veškeré formy reklamy on-line, jejímž účelem je podpora činnosti osoby vykonávající takové povolání.

50 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na čtvrtou a pátou otázku odpovědět tak, že směrnice 2000/31 musí být vykládána v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která všeobecně a absolutně zakazuje veškerou reklamu na poskytování péče o dutinu ústní a zuby, když zakazuje veškeré elektronické formy obchodního sdělení, včetně sdělení prostřednictvím internetové stránky vytvořené zubním lékařem.

K šesté otázce

51 Podstatou šesté otázky předkládajícího soudu je, zda je třeba články 49 a 56 SFEU vykládat v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která všeobecně a absolutně zakazuje veškerou reklamu na poskytování péče o dutinu ústní a zuby.

52 Předně je třeba uvést, že s ohledem na odpověď na čtvrtou a pátou otázku je třeba mít za to, že se šestá otázka v konečném důsledku týká slučitelnosti takovéto vnitrostátní právní úpravy, která zakazuje reklamu, jež není sdělována prostřednictvím služby informační společnosti, s články 49 a 56 SFEU.

K přípustnosti

53 Podle ustálené judikatury Soudního dvora se ustanovení Smlouvy zaručující volný pohyb neuplatní na situaci, která je ve všech ohledech omezena na jediný členský stát (v tomto smyslu viz zejména rozsudek ze dne 21. října 1999, Jägerskiöld, C-97/98, EU:C:1999:515, bod 42, a rozsudek ze dne 11. července 2002, Carpenter, C-60/00, EU:C:2002:434, bod 28).

54 Je jistě pravda, že se věc v původním řízení týká trestního stíhání zahájeného proti zubnímu lékaři, který je belgickým státním příslušníkem, je v Belgii usazen a v tomto členském státě vykonává své povolání.

55 Z předkládacího rozhodnutí ovšem vyplývá, že část klientů L. Vanderborghta pochází z jiných členských států.

56 Soudní dvůr již přitom konstatoval, že skutečnost, že část klientely pochází z jiných členských států, může představovat přeshraniční prvek, s nímž se pojí použití ustanovení Smlouvy, která zaručují volný pohyb (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. června 2015, Berlington Hungary a další, C-98/14, EU:C:2015:386, body 25 a 26).

57 V důsledku toho je třeba šestou otázku považovat za přípustnou.

K věci samé

58 Je třeba připomenout, že týká-li se vnitrostátní úprava zároveň svobody usazování a volného pohybu služeb, Soudní dvůr v zásadě posuzuje dotčené opatření pouze z hlediska jedné z těchto dvou základních svobod, ukáže-li se za okolností věci v původním řízení, že jedna z nich je ve vztahu k druhé zcela druhotná a může být do ní zahrnuta [rozsudek ze dne 26. května 2016, NN (L) International, C-48/15, EU:C:2016:356, bod 39 a citovaná judikatura].

59 Tak je tomu přitom v projednávané věci.

60 Vzhledem k tomu, že přeshraniční prvek, v jehož důsledku se použijí ustanovení Smlouvy, která zaručují volný pohyb, tkví v přemisťování příjemců služeb, kteří jsou usazeni v jiném členském státě (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. června 2015, Berlington Hungary a další, C-98/14, EU:C:2015:386, bod 26), je třeba odpovědět na šestou otázku s ohledem na článek 56 SFEU.

61 V této souvislosti z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že jakákoliv opatření, která zakazují, brání nebo činí méně atraktivním výkon volného pohybu služeb, musí být považována za omezení této svobody (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. července 2008, Corporación Dermoestética SA, C-500/06, EU:C:2008:421, bod 32; rozsudek ze dne 22. ledna 2015, Stanley International Betting a Stanleybet Malta, C-463/13, EU:C:2015:25, bod 45, a rozsudek ze dne 28. ledna 2016, Laezza, C-375/14, EU:C:2016:60, bod 21).

62 Je třeba rovněž připomenout, že pojem „omezení“ zahrnuje zejména opatření přijatá členským státem, která – ačkoli používaná bez rozdílu – ovlivňují volný pohyb služeb v jiných členských státech (rozsudek ze dne 12. září 2013, Konstantinides, C-475/11, EU:C:2013:542, bod 45 a citovaná judikatura).

63 Přitom vnitrostátní právní úprava, která všeobecně a absolutně zakazuje veškerou reklamu na určitou činnost, může omezit možnost osob, které tuto činnost vykonávají, informovat svou případnou klientelu a propagovat služby, které uvedené osoby této klientele chtějí nabízet.

64 Takovou vnitrostátní právní úpravu je tudíž třeba považovat za omezení volného pohybu služeb.

65 Pokud jde o odůvodnění takového omezení, vnitrostátní opatření, která mohou bránit využití základních svobod zaručených Smlouvou, mohou být přípustná jen za podmínky, že sledují cíl obecného zájmu, jsou způsobilá zaručit jeho uskutečnění a nepřekračují meze toho, co je k dosažení sledovaného cíle nezbytné (rozsudek ze dne 12. září 2013, Konstantinides, C-475/11, EU:C:2013:542, bod 50 a citovaná judikatura).

66 V projednávané věci předkládající soud uvedl, že cílem vnitrostátní právní úpravy dotčené ve věci v původním řízení je chránit veřejné zdraví a důstojnost povolání zubního lékaře.

67 V tomto ohledu je třeba podotknout, že ochrana zdraví je jedním z řady cílů, které lze považovat za naléhavé důvody obecného zájmu, jimiž lze odůvodnit omezení volného pohybu služeb (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. března 2009, Hartlauer, C-169/07, EU:C:2009:141, bod 46, a rozsudek ze dne 12. září 2013, Konstantinides, C-475/11, EU:C:2013:542, bod 51).

68 Dále s ohledem na význam vztahu důvěry, který musí panovat mezi zubním lékařem a jeho pacientem, je třeba mít za to, že rovněž ochrana důstojnosti profese zubního lékaře může být takovým naléhavým důvodem obecného zájmu.

69 Intenzivní využívání reklamy nebo volba agresivních propagačních sdělení, či dokonce takových sdělení, jež mohou pacienty uvádět v omyl stran nabízené péče, může tím, že poškozuje pověst povolání zubního lékaře, zhoršuje vztah mezi zubními lékaři a jejich pacienty či upřednostňuje nevhodnou nebo zbytečnou péči, ohrožovat ochranu zdraví a poškozovat důstojnost povolání zubního lékaře.

70 Za těchto okolností může všeobecný a absolutní zákaz veškeré reklamy zajistit splnění sledovaných cílů tím, že zubním lékařům zabrání v jakémkoli využívání reklamy a propagačních sdělení.

71 Stran nezbytnosti takového omezení volného pohybu služeb, jaké je dotčeno v původním řízení, je třeba zohlednit skutečnost, že zdraví a život člověka zaujímají první místo mezi statky a zájmy chráněnými Smlouvou a že členským státům v zásadě přísluší rozhodnout o úrovni, na které zamýšlí zajistit ochranu veřejného zdraví, a o způsobu, jímž má být této úrovně dosaženo. Vzhledem k tomu, že v jednotlivých členských státech se tato úroveň může lišit, je jim třeba přiznat prostor pro uvážení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. prosince 2010, Ker-Optika C-108/09, EU:C:2010:725, bod 58, a rozsudek ze dne 12. listopadu 2015, Visnapuu, C-198/14, EU:C:2015:751, bod 118).

72 I přes tento prostor pro uvážení je nicméně třeba mít za to, že omezení vyplývající z použití vnitrostátní právní úpravy dotčené ve věci v původním řízení, která všeobecně a absolutně zakazuje veškerou reklamu na poskytování péče o dutinu ústní a zuby, překračuje meze toho, co je nezbytné k dosažení cílů sledovaných touto právní úpravou, které jsou připomenuty v bodě 66 tohoto rozsudku.

73 Neplatí totiž, že by veškerá reklamní sdělení, která jsou touto právní úpravou zakázána, mohla jako taková vyvolávat účinky, které by byly v rozporu s cíli uvedenými v bodě 69 tohoto rozsudku.

74 V této souvislosti je ostatně nutno uvést, že byť Soudní dvůr v bodě 57 rozsudku ze dne 12. září 2013, Konstantinides (C-475/11, EU:C:2013:542), již konstatoval, že vnitrostátní právní úprava, která zakazuje reklamu na lékařské služby, jejíž obsah je v rozporu s profesní etikou, je slučitelná se článkem 56 SFEU, je třeba konstatovat, že právní předpis dotčený ve věci v původním řízení má mnohem širší dosah.

75 Za těchto okolností je třeba mít za to, že cílů sledovaných právní úpravou dotčenou ve věci v původním řízení by bylo možné dosáhnout méně omezujícími opatřeními, která by upravila, v případě potřeby i velmi podrobně, formy a podmínky, kterými lze platně ošetřit komunikační nástroje využívané zubními lékaři, aniž by jim ovšem všeobecně a absolutně zakazovala veškeré formy reklamy.

76 Vzhledem k výše uvedenému je třeba na šestou otázku odpovědět tak, že článek 56 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která všeobecně a absolutně zakazuje veškerou reklamu na poskytování péče o dutinu ústní a zuby.

K nákladům řízení

77 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

1) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách) musí být vykládána v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která chrání veřejné zdraví a důstojnost profese zubního lékaře jednak tím, že všeobecně a absolutně zakazuje veškerou reklamu na poskytování péče o dutinu ústní a zuby, a jednak tím, že stanoví určité požadavky na diskrétnost vývěsních štítů ordinací zubních lékařů.

2) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu („směrnice o elektronickém obchodu“) musí být vykládána v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která všeobecně a absolutně zakazuje veškerou reklamu na poskytování péče o dutinu ústní a zuby, když zakazuje veškeré elektronické formy obchodního sdělení, včetně sdělení prostřednictvím internetové stránky vytvořené zubním lékařem.

3) Článek 56 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která všeobecně a absolutně zakazuje veškerou reklamu na poskytování péče o dutinu ústní a zuby.

Podpisy.